

RAMAKRISHNA MISSION VIDYAMANDIRA

(Residential Autonomous College under University of Calcutta)

FIRST YEAR

B.A./B.SC. SECOND SEMESTER (January – June) 2014

Mid-Semester Examination, March 2014

Date : 24/03/2014

SANSKRIT (Honours)

Time : 11 am – 1 pm

Paper : II

Full Marks : 50

1. Describe the scene of departure of Śakuntala from the hermitage of sage Kaṇva to her husband's place
हस्तिनापुर। [10]

Or,

Discuss the significance of the introduction of Brahmacāri in the drama Svapnavāsavadattam.

2. Explain in simple Sanskrit (**any two**) : [2×7]

- a) सुखमर्थो भवेद् दातुं सुखं प्राणाः सुखं तपः।
सुखमन्यद् भवेत् सर्वं दुःखं न्यासस्य रक्षणम्॥
- b) क्रियासु युक्तैर्नृप चारचक्षुषो
न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः।
अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधु वा
हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः॥
- c) अर्थो हि कन्या परकीय एव
तामद्य सम्प्रेष्य परिग्रहीतुः।
जातो ममायं विशदः प्रकामं
प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा॥

3. Translate into Bengali : [3×5]

- a) तीर्थोदकानि समिधः कुसुमानि दर्भान्
स्वैरं वनादुपनयन्तु तपोधनानाम्।
धर्मप्रिया नृपसुता न हि धर्मपीडा-
मिच्छेत्तपस्विषु कुलव्रतमेतदस्याः॥
- b) विचिन्तयन्ती यमनन्यमानसा
तपोधनं वेत्सि न मामुपस्थितम्।
स्मरिष्यति त्वां न स बोधितोऽपि सन्
कथां प्रमत्तः प्रथमं कृतामिव॥
- c) सखीनिव प्रीतियुजोऽनुजीविनः
समानमानान् सुहृदश्च बन्धुभिः।
स सन्ततं दर्शयते गतस्मयः
कृताधिपत्यामिव साधु बन्धुताम्॥

4. a) Join the Sandhis in **any two** of the following : [2×1]

विधौ + अस्तमिते, कस्मिन् + चित्, सूर्यः + उदयः, धावन् + आगच्छति।

- b) Substitute single words for **any two** : [2×1]

द्रष्टुमिच्छति, सभायां साधुः, रात्रौ च दिवा च।

- c) Account for the case-endings in **any two** of the following : [2×1]
i) सूर्ये उदिते पद्मं प्रकाशते ।
ii) बालिका वृक्षं पुष्पं चिनोति ।
iii) रामो मासेन काव्यम् अपठत् ।
iv) दशरथ इति राजा आसीत् ।
- d) Name and expound the samāśas in **any two** of the following : [2×1]
परोक्षम्, सरसिजम्, पाणिपादम्, चक्रपाणिः ।
- d) Distinguish between **any two** of the following pairs : [2×1½]
i) सञ्चरति and सञ्चरते ।
ii) वाक्यम् and वाच्यम् ।
iii) आचार्या and आचार्यानी ।
iv) आददाति and आदत्ते ।

